Contributed by Evie Embrechts
zondag, 30 september 2012 - Last Updated zondag, 30 september 2012

Vrijdag 28 september vond in het Gentse stadhuis een volksvergadering plaats. Aanleiding was de situatie van enkele gezinnen die al maanden in tentjes in de Blaarmeersen wonen en nu ook daar weg moeten, zonder alternatief. Dit gekoppeld aan de al jarenlang aanwezig frustratie over het woonbeleid van de stad.

Op de bijeenkomst zijn enkele eisen overgemaakt aan het stadsbestuur, als ze hier niet op ingaan tegen 10 oktober wordt dan overgegaan tot het kraken van sociale woningen.

Het team van Victoria Deluxe nam het initiatief voor de actie na contact met een man die de sociale ellende om zich heen niet meer zag zitten en twijfelde om er een einde aan te maken. De bijeenkomst in het stadhuis startte met enkele mensen die hun verhaal deden tegen burgemeester Termont en enkele schepenen, oa. Geert Versnick, schepen van intercommunales en financiële participaties en voorzitter van het Gentse OCMW. We hoorden van de wantoestanden waarin ze leefden, de harde omstandigheden en de enorme frustraties. Hulp kwam er niet, die zat vast in allerlei regeltjes en bureaucratie.

De inderhaast bijeengeroepen actie bracht veel mensen op de been, de burgemeester en schepenen waren nogal overrompeld maar hielden het been stijf en reageerden zeer aanvallend naar de actievoerders. Er was volgens hen niets aan de hand omdat er voldoende manieren waren om de problemen op te lossen, volgens hen hadden de mensen in de Blaarmeersen hulp geweigerd en was het dus hun eigen schuld. Termont verklaarde nog dat het inderdaad schrijnend was dat er vandaag de dag nog steeds mensen in tenten moesten wonen, maar dat het ook inhumaan was om dergelijke acties in het stadhuis te organiseren, in een publieke ruimte. Er waren nu eenmaal spelregels waaraan men zich moest houden.

De burgemeester probeerde steeds de actie terug te brengen tot het persoonlijke: met iedereen individueel aan de tafel gaan zitten en hun probleem proberen op te lossen. Het was erg vond hij dat de privacy van "die mensen" zo geschaad moest worden. De mensen over wie het ging waren echter aanwezig op de actie, en wilden juist dat de zaak meer aandacht kreeg. De zaak is ook een symbooldossier voor het jarenlange wanbeleid van de stad.

Uiteindelijk gingen de bewoners van de Blaarmeersen als groep rond de tafel zitten met burgemeester en schepenen, en startte ondertussen de volksvergadering.

Volksvergadering

Op die vergadering kwamen veel bewoners en actievoerders aan het woord. De verhalen die we hoorden waren gruwelijk en pijnlijk, het is duidelijk dat het wanbeleid nu op zijn grenzen aan het lopen is en dat de bevolking reeds lang teveel heeft gehad.

Het enorme tekort aan sociale woningen gaat samen met de aanwezigheid in Gent van antikraakfirma's, huisjesmelkers zoals C plus, het barricaderen en laten verkrotten van leegstaande woningen...

Er zijn verschillende sociale en maatschappelijke assistenten en straathoekwerkers die wel goed werk proberen leveren maar er zelf kapot aan gaan door de harde omstandigheden en het feit dat ze

eigenlijk niet veel kunnen doen om de mensen te helpen, alles botst tegen een muur van onwil en bureaucratie.

Het blijkt dat er iets meer dan vijfhonderd (500) sociale woningen leegstaan, die nog gerenoveerd moeten worden maar waarvan verschillende wel bewoonbaar zijn. Er staan ook enorm veel private woningen leeg, die vaak worden gebarricadeerd om kraken tegen te gaan. De stad is tevens in zee gegaan met antikraak firma's die leegstaande huizen moeten "beschermen" tegen kraken door er – tijdelijk en zonder respect voor de rechten van huurders – mensen in te laten wonen.

Er werden allerlei ideeën geopperd en uiteindelijk een tiental mensen afgevaardigd die de eisen zouden presenteren aan burgemeester en schepenen. Als de eisen niet worden ingewilligd dan zal er op 10 oktober een grote actiedag zijn waarbij de mensen zelf de nodige sociale woningen zullen kraken. Er is trouwens een wet waardoor de stad gebouwen kan onteigenen die meer dan een jaar leegstaan, maar daar is nog nooit gebruik van gemaakt.

Er bleken behalve leegstaande sociale woningen ook nog speciaal voorziene ocmw woningen te zijn voor crisistituaties, maar deze konden niet gebruikt worden door de bewoners van de tentjes omdat die "voor noodgevallen waren, zoals als je huis in brand staat" (Dirk Holemans, Groen!). Op de droge opmerking van een bewoner of het dan zou helpen moesten ze hun tent in brand steken, werd niet verder ingegaan.

Eisen tegen 10 oktober

De ideeën en suggesties die in de volksvergadering naar voren kwamen waren vrij uitgebreid, hoofdeisen die tegen tien oktober ingewilligd moeten zijn, zijn:

1. de onmiddellijke openstelling van leegstaande sociale woningen
2. de antikraak de stad uit
3. een meldpunt voor iedereen toegankelijk waar mensen kunnen zien welke huizen leegstaan en zelf panden toevoegen

Op termijn wil men ook maximumhuurprijzen, een collectief zelfbeheer van leegstaande woningen en een aanpak van leegstaande sociale woningen maar ook stadseigendom en privéwoningen. Het meldpunt kan dienen als startpunt om te kijken waar nog woningen vrij zijn om mensen in te huisvesten.

Symbooldosssier en structurele verandering

Deze zaak komt nu wel in de pers, maar het woonbeleid moeten structureel anders en beter, ook voor andere gezinnen, ook voor mensen zonder papieren. De jarenlange liberalisering en verrechtsing heeft gezorgd voor een visie op armen als criminelen, of in het beste geval als mensen die er zelf voor kiezen in dergelijke harde situaties te zitten. Het gehamer op plichten verdringt het idee dat mensen ook rechten hebben, zoals degelijke huisvesting en een uitweg uit de verschillende aspecten van armoede.

De verhalen van de mensen in precaire situaties waren vreselijk en aangrijpend om te horen, evenals de frustraties en burnouts van de wel goedbedoelende maatschappelijke assistenten, ocmw medewerkers en straathoekwerkers. Door het ontbreken van een werkende structurele aanpak komt er ook teveel terecht op de schouders van vrijwilligers in allerlei organisaties zoals Hand in Hand. Ook die vrijwilligers kunen het niet aan maar proberen hun hart te laten spreken en opvang te zoeken. Chris Benz: "het is een keuze tussen hangen en wurgen".

Men wil ook een andere aanpak van het bouwen van sociale woningen: niet (enkel) grijze woonblokken waar mensen langzaam stukgaan, maar woningen gebouwd naar de behoeften van de mensen. Er is ook een drang aan meer zelfredzaamheid en minder afhankelijkheid van het beleid, vandaar o.a. voorstellen voor collectief woonbeheer in de stad.

Het voortdurende gehamer van het stadsbestuur en de neoliberale visie van de ocmw voorzitter dat men zich aan de regels moet houden, schoot bij de actievoerders in het verkeerde keelgat. Geconfronteerd met de uitzichtloze situaties die we vandaag hoorden, zijn opmerkingen dat er niets aan de hand is en dat er voor iedereen opvang is voor iedereen zichtbaar als goedkope leugens.

Verzet doet leven

Zoals Dominique Willaert het zo mooi verwoordde, wordt het tijd dat we onze laptop en ons facebookske aan de kant schuiven en op straat komen. Er zijn niet alleen regels en plichten, mensen hebben ook rechten en het wordt tijd voor de wetten het hart ook een stem te geven.

Op 10 oktober is het actiedag. Op straat, in onze stad. Tot dan?

Dit artikel verscheen eerder op de blog van Evie Embrechts op DWM. Evie Embrechts is actief bij FEL (Feministisch en Links), VOK (Vrouwen Overleg Komitee) en Scumgrrrls.

© foto : DWM